

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Eesti lihaturg

2006. aasta I poolaastal

Tallinn
November 2006

Töö tellija: Põllumajandusministeerium

Vastutav täitja: Maris Viileberg

Eesti Konjunktuuriinstituut
Rävala 6, 19080 Tallinn
Tel 668 1242
Fax 668 1240
E-mail: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunktuuriinstituut

Sisukord

SISSEJUHATUS	5
Liha tootmine.....	7
Lihatööstus.....	9
Väliskaubandus.....	12
Hinnad	20
Liha ja lihatoodete tarbimine	27
EL lihaturg	30
Kokkuvõte	35

Sissejuhatus

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti lihasektori arengust 2006. aasta I poolaastal ja arengutrendidest lähitulevikus seostatult Euroopa Liidu ja maailmaturu arengutega.

Töös analüüsitakse:

- lihatootmise ja loomade arvu muutusi;
- lihatööstuste tootmiskahtude ja ekspordiks müügi arengut;
- hindade muutusi erinevates müügiahela osades (tootja- hulgi-, ekspordi-, jae-, EL ja turu hinnad);
- lihatoodete väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- liha tarbimist ja selle muutusi;
- lihatoodete müügiolukorda EL-s ja maailmaturul.

Töös on kasutatud ESA põllumajanduse, tööstuse ja väliskaubanduse statistika andmeid ning EKI vaatluste ja tarbijaküsitluste andmeid. Euroopa Liidu ja maailmaturu ülevaadete koostamisel on kasutatud Euroopa Komisjoni raporteid ja memosid, EL-i erinevate riikide hinnaraporteid.

Töö maht on 35 lehekülge.

Kokkuvõte

2006. aasta 30. juuni seisuga oli Eestis kahanenud nii veiste kui ka sigade **arvukus**. Lindude arv, mis eelmisel aastal salmonellapuhangu tõttu Talleggi lindlates kahanes, kasvas I poolaastal ligi 1/4 võrra. 2006. aasta I poolaastal alanes **tapaloomade eluskaal** 3,3% ja seda nii veiste kui ka lindude tapamassi vähenemise arvel. Sigade tapamass veidi suurenes. II poolaastal võib oodata mõningast lihatoodangu kasvu, sest põrsaste juurdesünd suurenes. Ka vasikate juurdesünd kasvas, kuid pikema tootmistsükli tõttu see turule veel lähikuudel mõju ei avalda.

Vaatamata loomakasvatuse mahu vähenemisele kasvas Eesti lihatööstuses **kodumaise päritoluga tooraine kasutamine**. 2006. aasta kuue esimese kuuga suurenes lihatööstustes kodumaise tooraine kasutus mullu sama perioodiga võrreldes 3,5%. Kodumaist sealiha kasutasid lihatööstused mullusest 2,3% ja veiseliha 7,5% enam. Valmistoodangu mahud suurenesid.

2006. aasta I poolaastal kahanes liha ja lihasaaduste **import** Eestisse rahas väljendatuna 1,4%, **eksport** kasvas samal ajavahemikul 4,9%. Liha ja lihatoodete väliskaubanduse puudujääk vähenes ekspordi kasvu ja impordi mõningase vähenemise tõttu 18,3 miljoni krooni võrra. Eesti lihatoodete eksport on lähinaabrite Läti ja Leedu kõrval laienenud ka teistesse Põhjamaadesse. Ligi kolm korda kasvas eksport Eestist kolmandatesse riikidesse. Kui veiseliha import selle aasta I poolaastal vähenes, siis sealiha import EL-ist kasvas.

Hinnad Eesti lihaturul on sõltuvuses nii EL-i lihaturul toimuvast kui ka maailmaturul valitsevatest hindadest. 2006. aastal on EL-i sea- ja veiselihturul valitsenud suhteline stabiilsus. Nii oli sigade kokkuostuhind Eestiski selle aasta I poolaastal suhteliselt stabiilne kõikides 21-22 krooni vahel ning oli võrreldav EL-i keskmise hinnaga. See-eest on EL-iga liitumine positiivselt mõjunud veiseliha tootjatele. Veiseliha kokkuostuhind, mis 2005. aasta novembrist tõusis, püsis kasvutrendil kuni selle aasta aprillikuuni. Hinnad tõusid pea kõigis liikmesriikides, kuid vaatamata hoogsale hinnatõusule püsib veiste kokkuostuhind uutes liikmesriikides ikka 20-40% madalam. Ka Eesti veiselihturгу iseloomustab sel aastal jätkuvalt tõusev hinnatrend, kuid hinnatõusu tempo on rahulikum kui mullu. Kokkuostuhinna tõusuga on kaasnenu d ka veiseliha jaehinna tõus.

2006. aasta liha **tarbimist** liigiti on mõjutanud aasta alguses avastatud linnugripi kolded Lõuna-Euroopa riikides. See pärssis nendes piirkondades linnuliha tarbimise kasvu ning seeläbi suurenes sealiha tarbimine. Veiseliha tarbimise kasvu pidurdas veiseliha nappus turul, sest olulistest impordiriikides Lõuna-Ameerikas levis suu- ja sõrataud, mistõttu oli halvatud ka riikidevaheline kaubandus.

Eesti lihasektori edasine käekäik sõltub suuresti Eesti siseturu arengust, hinnatrendidest Euroopas ning liha ja lihatoodete ekspordi aktiveerumisest. Tihe konkurents EL-i lihaturul muudab Eesti lihatööstuste läbimurde sinna raskeks. Kuigi liha tootmise maht katab praegu siseturu vajadusest ligi 77%, on edasiseks tootmise suurendamiseks vajalik väljapääs EL-i või 3.riikide turule. Lähiajal on tõenäolisem Eesti lihatootjatele eksporditurгу laienemine Venemaale. Siseturu kasv sõltub elanikkonna ostujõu jätkuvast kasvust ning praegused majandusprognoosid näitavad majanduskasvu jätkumist. 2006.a I poolaasta lõpuks oli Eesti keskmine netokuupalk tõusnud aastaga 16,3% ja tarbijahinnaindeks 4,4%, mis peaks looma eelduse ka liha ja lihatoodete tarbimise kasvuks Eestis.